

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH
A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ,
O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Předškolní výchova a vzdělávání ve vybraném
mikroregionu**

Autor práce: Barbora Budilová

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinované

Vedoucí práce: doc. Ing. Darja Holátová, Ph.D.

Katedra: Evropských studií a veřejné správy

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Darje Holátové,
Ph.D za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah:

Úvod	6
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	8
1.1 Cíl bakalářské práce.....	8
1.2 Způsob zpracování a metodologie.....	8
2 Historie vzdělávání s důrazem na předškolní výchovu	10
2.1 Historie vývoje vzdělávání.....	10
2.2. České země od počátku 18. století do současnosti.....	14
3 Porovnání vzniku jednotlivých mateřských škol v ČR	19
3.1 Rok vzniku	19
3.2 Účel vzniku.....	20
4 Srovnání mateřských škol v ČR za období 2003/04 až 2008/09	22
5 Prognózy, statistiky	27
5.1 Projekce obyvatelstva Českého statistického úřadu.....	27
5.3 Demografická projekce vysoké školy ekonomické	30
6 Zvolený mikroregion	31
6.1 Davle.....	31
6.2 Štěchovice.....	31
6.3 Slapy	32
6.4 Měchenice.....	32
7 Vznik a historie mateřských škol v daném regionu.....	34
7.1 Mateřská škola Davle	34
7.2 Mateřská škola Štěchovice	36
7.3 Mateřská škola Slapy.....	37
8 Kritéria mateřských škol.....	38
8.1 Porovnání přijímacích kritérií	38
8.1.1 Obec Davle.....	38
8.1.2 Obec Štěchovice	39
8.1.3 Obec Slapy	39

8.2 Počty dětí v jednotlivých mateřských školách	40
8.2.1 Mateřská škola Davle.....	40
8.2.2 Mateřská škola Štěchovice.....	40
8.2.3 Mateřská škola Slapy	40
8.3 Výsledky zápisů mateřských škol v předchozím období	40
8.4 Denní provoz mateřských škol	42
8.4.1 Mateřská škola Davle.....	42
8.4.2 Mateřská škola Štěchovice.....	42
8.4.3 Mateřská škola Slapy	42
9 Mateřská centra a soukromé školky v daném regionu	43
9.1 Clubík Měchenice	43
9.2 Školička Mája Hradištko	43
10 Obce, financování předškolní výchovy a jejich rozvoj	44
10.1 Rozpočty obcí a financování mateřských škol	44
10.1.1 Obec Měchenice	44
10.1.2 Obec Davle	44
10.1.3 Obec Štěchovice	44
10.1.4 Slapy	44
10.2 Další rozvoj předškolního vzdělávání	45
11 Diskuze	46
Závěr	49
Seznam použité literatury	50
ABSTRAKT.....	55
ABSTRACT.....	56

Úvod

Vzdělávací politika v České republice vychází z myšlenky, že lidé se musí vzdělávat po celý život. Každý z nás by měl mít zájem na svém vzdělání a samozřejmě na vzdělání svých dětí. Jako první krok tohoto procesu je možné zařadit předškolní vzdělávání.

Předškolní vzdělávání je v největší a nejrozšířenější míře zajišťováno mateřskými školami, které jsou legislativně zakotveny jako druh školy. V organizaci, ale i v samotném procesu se tedy řídí obdobnými pravidly jako ostatní školy.

Předškolní vzdělávání má dítě připravit a usnadnit mu cestu dalším životem a vzděláním. Základním úkolem tohoto prvního setkání dítěte se školou je proto rozvíjet osobnost dítěte, jeho tělesný rozvoj, pomoci mu při hledání základních lidských hodnot a motivovat jej k dalšímu učení. Základem samozřejmě je, aby dítě navštěvovalo mateřskou školu s chutí a přinášelo si do dalšího života a vzdělávání pozitivní zkušenosti.

Pro život dítěte má předškolní vzdělávání dalekosáhlý význam, neboť poznatky lékařů, psychologů a pedagogů dokazují, že většina toho, co dítě prožije v prvních letech života a co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalé a že rané zkušenosti, které dítě získává svým životem v rodinném i mimorodinném prostředí, se v jeho životě - třeba i daleko později - zhodnotí a najdou své uplatnění¹.

Cílem této bakalářské práce je obecně shrnout vznik a historii předškolního vzdělávání a na vybraném mikroregionu prezentovat současný stav a nové

---

¹ VUP, *Rámcový vzdělávací program pro předškolní výchovu*, [online]. 2004. Dostupné na WWW:<http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf>.

možnosti. Tyto možnosti se týkají řešení na úrovni obcí popřípadě celého mikroregionu. Otázkou nicméně nadále zůstává, zda řešení dané problematiky na úrovni obcí je dostatečné a zda je celková koncepce státu a politika státní správy a samosprávy v současné podobě navazující a dostačující.

Oblasti předškolního vzdělávání je v literatuře věnován celkem velký prostor. Většinou se však jedná o prostor pohledu na pedagogiku jako takovou, nebo o obecně položenou rovinu koncepcí. Tedy koncepcí zabývajících se věkem, velikostí skupin dětí, vzdělaností pedagogů a pedagogickými a metodickými koncepcemi pedagogů. Literatury zabývajících se konkrétně historií, vznikem či současnou koncepcí předškolního vzdělávání je pak již velmi málo a většinou má pouze obecný charakter, nebo je vždy součástí vzdělávání jako celku, kdy na předškolní vzdělávání není kladen příliš velký důraz. Smyslem této bakalářské práce tedy je nastínit historii předškolního vzdělávání, počátky vzniku mateřských škol na území České republiky a poukázat na současný stav a problémy dané nárůstem populace i nejednotností koncepce a jednotlivými politickými a ekonomickými jevy.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

1.1 Cíl bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je komparace prvopočátků vzniku předškolní výchovy na základě historických faktů a popis historie tohoto vzdělávání v České republice, ale zároveň na základě daného mikroregionu i popis současného stavu předškolního vzdělávání. V historii České republiky se jedná zejména o 20. století, které bylo pro rozvoj této oblasti nejpodstatnějším obdobím.

Hlavním cílem bakalářské práce je shrnutí historických faktů a popis současného stavu na základě popisu mikroregionu, který se nachází poblíž hlavního města Prahy a je tedy v současné době stále více osidlován s ohledem na dopravní dostupnost a cestou za prací. Bakalářská práce se zároveň zamýšlí nad tím, zda tyto aglomerace nakonec nejsou pro obyvatele naopak spíše zátěží na cestě za pěkným životem a zda dobrá dopravní dostupnost není vyvážena nepřipraveností obcí na jejich masový růst. Na jednotlivých statistických údajích poukazuje na to, že cesta za ekonomickým vzrůstem obyvatelstva není dána jen vzrůstajícími příjmy a podporou zaměstnanosti, ale i podporou v jiném odvětví.

1.2 Způsob zpracování a metodologie

V počáteční fázi práce dochází k rozboru historického vývoje a jednotlivých úhlů pohledu zabývající se výchovou dětí předškolního věku, respektive dětí ve věku tří až šesti let. Jedná se o shrnutí historie od prvobytně pospolné společnosti až po současnost. Téma vzdělávání je natolik obsáhlé, že jsou vybrány jen nejpodstatnější termíny, data a autoři pro vytvoření hrubého náčrtu celého vývoje a nezkoumá dopodrobna jednotlivé směry a myšlenky.

V další etapě bakalářské práce je analyzován samotný vývoj a vznik mateřských škol v České republice, protože neexistuje žádná základní statistika tohoto vzniku a vývoje byla jednotlivá data odvozena od uváděných historií jednotlivých mateřských škol. Tato data jsou rozříděna jak chronologicky, tak i podle účelu vzniku. Zároveň jsou porovnávána data Českého statistického úřadu

z posledních deseti let, týkající se množství mateřských škol a jejich nárůstu, nárůstu populace a porodnosti a porovnávání jednotlivých prognóz.

Poslední část je zaměřena na současnost a její nástin je proveden na základě daného mikroregionu. S ohledem na velikost této problematiky bylo nutné pohlížet na problém pouze z hlediska mateřská škola versus samospráva (obec). Jsou tedy posuzovány pouze problematiky týkající se těchto dvou složek, ačkoliv financování by si jistě zasloužilo širší úhel pohledu. Jde tedy hlavně o posouzení a porovnání velikostí mateřských škol, jejich přijímacích pravidel, vzájemné spolupráce a možností dalšího vývoje.

Základní prameny pro čerpání dat o vzniku a historii předškolního vzdělávání jsou jak písemné, tak i internetové. U písemných pramenů nelze nezmínit Dagmar Čapkovou, která na téma předškolního vzdělávání publikovala několik knih a učebnic. Většina se pak zabývá dílem J. A. Komenského a J. N. Medynskijeho a jeho knihou Dějiny pedagogiky. U internetových odkazů je čerpáno z již vypracovaných prací studentů pedagogiky, zabývajících se historií pedagogiky kompaktně.

Statistické prognózy k tématu předškolní výchovy a nárůstu porodnosti vycházejí ze statistik Českého statistického úřadu a z denních periodik.

U problematiky daného mikroregionu je pak většina informací čerpána pomocí internetových stránek obcí a mateřských škol a zároveň z informací poskytnutých starosty obcí či ředitelkami mateřských škol a provozovateli mateřských center.

2 Historie vzdělávání s důrazem na předškolní výchovu

S výchovou a cíleným rozvojem jedince se setkáváme ve společnosti od nepaměti. S vývojem společnosti se ovšem mění její cíle, její obsah, její formy i metody vždy v závislosti na ekonomických, sociálně politických, ale i kulturních podmínkách.

2.1 Historie vývoje vzdělávání

Prvobytná společnost

Prvobytná společnost je specifikována skupinovým způsobem života, společnou prací i společenstvím základních prostředků, což v zásadě určuje jednotný charakter této výchovy.

První diferenciací je dána dělbou práce, muži byli připravováni na lov, boj a práce stavební, ženy pak především k základním domácím činnostem. Těžisko výchovy tvoří výchova pracovní, k ní přistupovala výchova mravní a i výchova tělesná a branná. Zkušenost dospělých je zatím nepatrná a děti přejímají zkušenosti převážně napodobováním. Na počátku tohoto stadia však výchova ve vlastním smyslu tohoto slova ještě neexistuje, stejně tak jako není u živočichů².

Egypt, Mezopotánie, Persie

Sociální diferenciací se výrazně projevuje např. v Egyptě, Mezopotámii, Persii, kde se od 4. tisíciletí př. n. l. vytváří mohutné otrokářské despotie v čele s absolutistickým panovníkem a organizovaným vojskem, kněžstvem a úřednictvem. V těchto zemích se poprvé můžeme setkat se školami, které vznikaly při chrámech a panovnických dvorech. Učí vybranou mládež z nejvyšších sociálních vrstev písmu, základům vědění, ale i medicíně, stavebnictví a vojenství³.

Antické Řecko

---

² Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 15.

³ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 15.

Pokročilé systémy se rozvíjejí v antickém Řecku. Antické Řecko je tvořeno řadou městských států s různým typem sociálního zařízení. V nejvýznamnějších z nich Spartě a Athénách se vyvíjejí i odpovídající výchovné systémy.

Ve Spartě se poprvé setkáváme s pojmem *lakonie* = lakonické chůvy. Do věku 7 let je výchova zajišťována v rodině. Jedná se o velmi tvrdou výchovu a o péči lakonských chův. Chůvy odchovávají děti bez plen, dopřávají volnosti celé postavě dítěte, dohlíží na to, aby se děti spokojovaly s malým množstvím potravy. Péče směřuje k poslušnosti a zdatnému obránci státu. Ve tvrdé výchově jim musí stačit málo potravy v nepravidelných intervalech, aby si nezvykly na stereotyp a nesmí jim vadit tma, chlad a samota.⁴ V Athénách jsou děti do 7 let vychovávány v rodině za pomoci chův, ale i otroků = *paidagogos*. Výchova vykazuje větší nezávislost na státu, který pouze dozoruje. Je otázkou cti dosáhnout co nejlepšího vzdělání. Co se týče výchovy do sedmého roku věku probíhá výhradně v rodinách, kdy jsou dětem vštěpována pravidla slušného chování. Další a již diferenciovaná výchova probíhá až od sedmého roku⁵.

Středověk

Složitý vývoj evropské společnosti na přelomu starověku a středověku, vpády barbarů, stěhování národů, permanentní války a postupné konstituování nových státních útvarů - to vše nebylo vždy příznivé optimálnímu rozvoji výchovy pedagogiky. Vlivem silícího křesťanství a zvláště pak po zestátnění křesťanského náboženství ediktem milánským v roce 313 nabývá římská výchova postupně křesťanského charakteru a ty klasické ideály, které nebyly slučitelné s novou vírou, ustupují do pozadí.

Šlechtická výchova se uskutečňovala na hradech. První středověké školy byly církevní. Od 6. století se pak rozvíjejí školy klášterní. Teprve v pozdním středověku se objevují z iniciativy měšťanů tzv. městské školy, které měly

---

⁴ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 17.

⁵ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 19.

praktičtější zaměření. Z metodického hlediska charakterizuje středověkou školu mechanické pamětní učení, individuální práce s každým žákem a přísné tresty.

V díle T. Akvinského se pak setkáváme s rozdělením jednotlivých typů škol, k nimž mimo jiné patří školy městské = dětinské, malé určené pro nejelementárnější vzdělávání, které děti navštěvují od 4 let věku

Ve 14. - 16. století dochází v jihozápadní Evropě k intenzivnímu rozvoji hospodářskému i kulturnímu. Vznikají první manufaktury, narůstá mezinárodní obchod, objevné cesty otevírají nové možnosti v Asii, v Africe i v Americe. Jsme svědky nebývalého rozvoje přírodních věd, filozofie i kultury. Vzniká nový postoj k životu charakteristický optimismem, důvěrou v lidské síly a snahou o všestranný rozvoj osobnosti. Antické filozofické ideály i antický životní způsob slaví svou renesanci. Nový přístup k životu pak nutně volá i po nové harmonické výchově člověka. Jednou z výrazných osobností je T. Campanella, z jeho díla je pak možné vyzdvihnout myšlenku o vzdělání a výchově, ve které se je výchova nejmenších rozdělena na děti od prvního až třetího roku věku, kdy se učí mluvit, poznávají abecedu a názorně se učí například na malbách.,Dále na děti do šestého roku věku, které se učí a rozvíjejí tělo tělocvikem, během, hodem disku apod. (pozn. do sedmi let chodí všichni bosí – hodnota zdraví a projev pokory) a na děti po šestém roku věku, u kterých přicházejí na řadu přírodní vědy⁶.

Ruská pedagogika

Pokud se podíváme na vývoj předškolní pedagogiky na východ od našich hranic je nutné zmínit ruskou a marxistickou pedagogiku. Mezi její čelní představitele patřili ve významné formě zejména Konstantin Dmitrijevič Ušinskij 1824-1870 a Naděžda Konstantinovna Krupská 1869- 1939.

---

⁶ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 47.

Konstantin Dmitrijevič Ušinskij, nejvýznamnější ruský pedagog, celý život zápasil s carskou vládou za realizaci svých pokrokových myšlenek. Byl tvůrcem teorie předškolní výchovy v Rusku, zakladatel ruské národní školy – zaměřené na elementární vzdělávání a na všechny děti, které mají získat všechny znalosti⁷.

Naděžda Konstatinovna Krupská zdůrazňovala roli matky jako vychovatelky, ale také předškolní hromadnou výchovu / jesle, dětské sady atp./. Požadovala zakládání sítě jeslí, MŠ a dětských hřišť. Každá učitelka měla být odborně a politicky dobře připravena⁸.

J. A. Komenský

Jednou z nejvýraznějších osobností je J. A. Komenský. Zajímavé podněty přináší Komenský také v oblasti školské organizace. Doporučuje školu pro veškerou mládež členěnou na čtyři šestileté stupně: do 6 let škola mateřská (kterou rozuměl soustavnou výchovu v rodině), od 6 do 12 let škola obecná v mateřském jazyce, od 12 do 18 škola latinská v univerzálním světovém jazyce, a konečně od 18 do 24 let akademie. Na rozdíl od středověkého systému, individuální práce se žáky různě pokročilými doporučuje systém vyučování ve třídě, tj. současné vyučování trvalé skupiny žáků téhož věku a téže vzdělanostní úrovně.^{9 10} Komenský kladl velký důraz správně řízenému vývoji a také kladl důraz na soustavnou výchovu v rodině již v době než se děti začnou vzdělávat a vychovávat ve škole s tím, že výchova má být vlídná a moudrá¹¹.

---

⁷ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 415.

⁸ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 551.

⁹ Čapková, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. s. 58.

¹⁰ Medynskij, J. N. *Dějiny pedagogiky*. 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. s. 83.

¹¹ Čapková, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. s. 53.

2.2. České země od počátku 18. století do současnosti

Pokud se týká vzdělávání, výchova a školská soustava v českých zemích (1774 – 1980) na poč. 18. stol bylo školství v tomto směru zaostalé, chyběly učebnice, učební pomůcky, vyučování mělo středověký ráz, vyučovali lidé bez odpovídajícího vzdělání. Mezi hlavní reformy ve školství lze uvést reformy Marie Terezie (1740-1780) a Josefa II. (1780-1790), kdy se školství stává věcí státního zájmu (státní dozor). Byla zavedena povinná školní docházka, která ale nebyla tak docela dodržována a začalo být upravováno vzdělání učitelů. Školy mají být zcela zesvětštěny, řádoví kněží jsou vyloučeni z vyučování. Je zaváděn státní dozor nad školami a němčina se stává jediným vyučovacím jazykem. Josefínské reformy vyvolávaly odpor církve. V roce 1795 byla dozorem nad školami opět pověřena církev. Byl vydán nový zákon o obecném školství¹². Mezi přední představitele tohoto období patřil Jan Ignát Felbinger, který zpracoval školní řád v roce 1774, na jehož základě byla reorganizována Obecná škola stejně jako ostatní školy s povinnou školní docházkou o třech typech škol (triviální (v obcích), hlavní (v kraji), vyučovací jazyk: částečně němčina, normální (v zemských městech), vyučovací jazyk: výlučně němčina).

Koncem 18. století a na počátku 19. století vystupují vlastenečtí Vlastenečtí učitelé na území ČR s požadavky školské reformy a žádají zřízení povinné osmileté základní školy.

Mezi přední představitele patřili například Jakub Jan Ryba, Jan Nepomuk Filčík, František Drtin a Otakar Chlup, jehož neobyčejně rozsáhlé reformy se dotýkají výchovy a vyučování na všech stupních škol od školy mateřské až po školu vysokou. Jeho práci s ohledem na předškolní výchovu pak zasáhl zejména vliv M. Montesoriové s jejíž vlivem se setkáváme až do současnosti¹³. Václav Příhoda - profesor pedagogiky a psychologie na Karlově univerzitě v roce 1938 vydal návrh na vytvoření nové školské soustavy (zlínskými škol. pracovníky), kdy dělí

---

¹² Beneš, Z., Petrání, J. *České dějiny I.1.* vyd. Vydavatelství a nakladatelství Práce, s. r. o., 1997. s. 223. ISBN 80-208-0437-4.

¹³ Singule, F. *Pedagogické směry 20. století v kapitalistických zemích.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. s. 52.

školskou soustavu na MŠ, škola 1. stupeň (6-10 let), škola 2. stupeň (10-14 let), školy 3. stupeň (14-17 let), školy 4. stupně – VŠ.

Karel Slavoj Amerling byl český pedagog, filozof a lékař, který se soustavně čím dál více zabíral svým celoživotním zájmem, snahou organizovat vzdělávání českého učitelstva, zlepšit a zpřístupnit vzdělání všem. S promyšlenou koncepcí reformy základní školy v duchu národních tradic vystoupil v polovině 19. stol. Je autorem „Návrhu pro národní školy“. Jedná se o programovaný návrh na jednotnou soustavu všeobecně vzdělávací povinné školy.

V roce 1848 v časopise Posel z Budče přichází s plánem soustavy lidové výchovy, která zahrnuje i veřejnou předškolní péči. Návrh má dvě části. V první je vymezen cíl národní školy a způsoby, jak jej dosáhnout. V druhé jsou charakterizovány jednotlivé druhy národních škol (školy pro děti od dvou a do čtrnácti let). Rozlišuje tři stupně:¹⁴ I. školka (2-6).....škola mateřská (2-3leté děti)

opatrovna (4-5leté děti – povinná)

II. přípravná (6-7).....má dvě třídy:

1. názorná

2. odlikovna

(6-7leté děti)

III. věcnice (7-14).....má 6 tříd:

3. pojemovna

4. putovna

5. naukovna

6. průmyslovna

7. účetna (správcovna)

8. vědovna

---

¹⁴ Čapková, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského*, jeho předchůdců a pokračovatelů. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. s. 177.

K roku 1869 se datuje Říšský zákon (tzv. Hasnerův). Tento zákon č. 62 z 14. května r. 1869 u nás zavádí povinnou školní docházku. A to pro děti ve věku od 6 do 14 let. Týká se pouze obecných škol.

Taafova novela poté povoluje úlevy (co platily předtím) v posledních dvou letech, což znamená že se u některých škol zkrátila docházka zase jen na 6 let. Zhoršuje se kvalita vzdělávání na venkově - pouze polodenní vzdělávání (aby děti mohly odpoledne pracovat)¹⁵.

V roce 1922 vzniká tzv. Malý školní zákon jímž jsou zrušeny úlevy, vzniká právo odhlásit dítě z náboženství, nadále existují 2 typy základních škol: obecná, měšťanská. Polovina míst na národních školách vyhrazena mužům a polovina ženám. Je zrušen celibát učitelek, ale nesmějí zakládat rodinu, protože by věnovaly více pozornosti rodině než škole. Přes snahy pokrokového českého učitelstva o přebudování školství a to i se zřetelem na předškolní výchovu (např. první sjezd československého učitelstva v roce 1920) zůstávají mateřské školy stále převážně záležitostí soukromé péče. Součástí školské soustavy se však mateřské školy nestávají¹⁶.

Předškolní výchova byla zařazena do školského systému v roce 1948. V poválečném období prošla významným kvalitativním vývojem. Současně se ale stala nástrojem k posilování principů kolektivní výchovy a k oslabování vlivu rodiny na výchovu dětí. Byla silně podporována státem, který měl zájem na zaměstnanosti žen¹⁷.

Po roce 1989 se otevřela diskuse o změně poslání mateřských škol, o jejich novém postavení ve školském systému a jejich výchovné funkci. Legislativně se posílil osobnostně orientovaný model předškolní výchovy. Mateřské školy

---

¹⁵ Astride, *Vývoj školství v českých zemích*, [online]. 2005-2009. Dostupné na WWW: <<http://www.astride.estranky.cz/>>.

¹⁶ Čapková, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. s. 201.

¹⁷ Čapková, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. s. 207.

přispívají ke zvyšování úrovně sociálně-kulturní péče o děti a vytvářejí základní předpoklady pro jejich další vzdělávání.

Mateřské školy jsou součástí vzdělávacího systému. Docházka do nich není povinná. Základní věková skupina dětí, které navštěvují mateřské školy, je 3 až 5 let. Ve zvláštních případech, kde rodiče nemají jinou možnost, je možné přijímat i mladší děti, pro něž jinak obce nebo okresní úřady zřizují denní jesle. Mateřské školy rovněž navštěvují děti starší, kterým byla školní docházka odložena.

Mateřské školy jsou zřizovány jako instituce s péčí celodenní či polodenní; mohou být zřizovány i jako instituce internátní, nebo jako zařízení s nepravidelným provozem.

Podle zákona z roku 1993 mohou obce od rodičů vybírat příspěvek na částečnou úhradu neinvestičních nákladů mateřských škol až do výše 30% nákladů vynaložených na jedno dítě. Nicméně některé obce tyto poplatky nepožadují.

Mateřské školy jsou obvykle otevřeny 10 až 11 hodin denně a rodiče je mohou využívat podle vlastních potřeb.

Program závisí téměř zcela na každé mateřské škole. Rodiče mohou významně ovlivňovat zaměření programů a zúčastňovat se jejich zavádění. Obsah činností sleduje více cílů, z nichž nejdůležitější je rozvoj osobnosti dítěte, včetně rozšiřování jeho znalostí a dovedností, seznamování se s okolním světem, vytváření hygienických a sociálních návyků a komunikačních (jazykových) dovedností. Hlavními složkami programu jsou spontánní hry a pohybové činnosti dětí, z nichž část se odehrává ve venkovních prostorách mateřské školy, popřípadě na vycházkách či exkurzích. Rozvoj osobnosti a socializace rovněž podporují činnosti spojené s literární, uměleckou a mravní výchovou. Důležitou součástí režimu je spánek. Rozšiřují rovněž nabídku programů: cizí jazyky, plavání, umění, řečovou terapii a programy pro nadané děti.

Žáci v mateřské škole nejsou hodnoceni. Je však odborně posuzován jejich vývoj a pokud se v něm vyskytnou nepravidelnosti a problémy, přistupuje mateřská škola po dohodě s rodiči k pedagogickým, psychologickým či lékařským

konzultacím a k tvorbě individualizovaných kompenzačních a rozvíjejících programů.

Učitelé mateřských škol mohou získat plnou kvalifikaci studiem ve čtyřletých středních pedagogických školách zakončených maturitní zkouškou, nebo studiem na vyšších odborných školách ukončeným absolutoriem. Existuje také možnost získat kvalifikaci na základě tříletého bakalářského studia na pedagogických fakultách. Aniž to bylo předepsáno, vyučují v mateřských školách výhradně ženy¹⁸.

---

¹⁸Zákon č. 561/2004, Část druhá, Předškolní vzdělávání.

3 Porovnání vzniku jednotlivých mateřských škol v ČR

Pokud se budeme zabývat faktickým stavem vzniku mateřských škol, je potřeba využít data jednotlivých mateřských škol. Žádná statistika se v této oblasti podle dostupných materiálů nevytvářela, nebo není dostupná.

Pro porovnání, kdy vznikaly a za jakým účelem, mateřské školy na území České republiky, bylo namátkově vybráno 46 mateřských škol z celého území. Z historie jednotlivých mateřských škol běžně dostupných na webových stránkách byly porovnány dva základní údaje a sice podle roku vzniku a podle účelu vzniku.

3.1 Rok vzniku

Rok vzniku	počet	Rok vzniku	počet
do roku 1900	2		
1900 až 1938	4		
1939 až 1945	11		
1946 až 1989	27	z toho	
		1946 až 1950	12
		1951 až 1960	5
		1961 až 1970	3
		1971 až 1980	4
		1980 až 1989	2
1990 až 2010	2		

Z těchto údajů jasně vyplývá, že nejvíce školek vzniklo v letech 1946 až 1989, konkrétněji v letech 1946 až 1950. Jednalo se převážně o původní zemědělské útulky.

Co se týče nejmenšího počtu vznikajících školek a pomineme-li období do roku 1900, vzniká nejméně školek po roce 1989 až do současnosti.

Do statistiky pak nelze nijak zahrnout školky zaniklé (zrušené). A těch je podle sdělení pamětníků a starostů jednotlivých obcí obrovské množství. Jednalo se ve větší míře o školky v menších obcích do cca 700 obyvatel. Tyto školky byly postupně rušeny z ekonomických důvodů po roce 1989.

3.2 Účel vzniku

- 9x zemědělský (prázdninový) útulek
- 9x MŠ vzniká při ZŠ (popřípadě obecné či národní škole)
- 3x opatrovna
- 3x v akci Z (občané obci)
- 1x německá školka
- 1x při sirotčinci
- 1x Matice osvěty lidové
- 1x Křesťanská školka
- 17x vznik přímo MŠ (2x včetně jeslí)

Tabulka 1. Porovnání vzniku jednotlivých MŠ¹⁹

Specifikace mateřské školky	Rok vzniku	Poznámka o vzniku
MŠ v Ledčicích	1939	Prázdninový útulek
MŠ Ostrovačice	1951	MŠ
MŠ Buštěhrad	1939	MŠ –občané obce
MŠ Jílovice	1957	Zemědělský útulek
MŠ Zlín, Tř. Svobody 837	1966	Městská MŠ a jesle
MŠ Horní Bradlo	1996	ZŠ rozšířena o MŠ
MŠ Slivenec	1940	MŠ u obecní školy
MŠ Polešovice	1940	Zemědělský útulek
MŠ Budišov n. B.	1911 1912	Dvě německé školky
MŠ Hřebeč	1946	Opatrovna
MŠ Sušice	1956	Zemědělský útulek
MŠ Bohumín	1909	MŠ Matice osvěty lidové
MŠ Háj ve Slezsku	1931	MŠ při sirotčinci
MŠ Kaštánek, Česká Kamenice	1958	MŠ
MŠ Bašť	1948	Zemědělský útulek
MŠ Sluníško Žamberk	1886	Opatrovna
II. MŠ Slavonice	1983	MŠ
MŠ Korytná	1947	MŠ při ZŠ
MŠ v Kostelci na Bruntálské	1945	MŠ při ZŠ
MŠ v Oboře	1964	MŠ
MŠ Jedovnice	1947	Zemědělský útulek
MŠ v Liberku	1979	MŠ
MŠ Zámorsk	1960	MŠ
MŠ v Krchlebích	1939	Zemědělský útulek
MŠ ve velkém Březně	1937	MŠ u obecní školy
MŠ Jablíčko Velké Přílepy	1946	MŠ
MŠ Duha Počernice	1940	MŠ
MŠ Velká Bíteš	1946	MŠ
MŠ Chotusice	1940	MŠ
MŠ Poděšín	1942	MŠ při ZŠ
MŠ Úštěk	1947	Zemědělský útulek
MŠ Veliš	1946	MŠ u obecní školy
MŠ Jirny	1973	MŠ
MŠ Vavřinec	1948	MŠ součást národní školy
Církevní MŠ Radost, Kladno	1990	MŠ Křesťanská
MŠ Přáslavice	1939	Zemědělský útulek
MŠ Velké Němčice	1983	MŠ v akci Z
MŠ Vracov	1979	MŠ v akci Z
MŠ Moravská Chrastová	1946	MŠ součást národní školy
MŠ Střelná	1978	MŠ
MŠ Albrechtická Krnov	1946	MŠ
MŠ Odolená Voda	1947	MŠ
MŠ Benešov nad Černou	1945	MŠ
MŠ Brno Šrámkova	1965	Městská MŠ a jesle
I. MŠ Jindřichův Hradec, Růžová	1876	Opatrovna spolku Sv. Ludmily

¹⁹ Viz. Příloha č.3, seznam odkazů.

4 Srovnání mateřských škol v ČR za období 2003/04 až 2008/09

Předškolního vzdělávání se v České republice účastní vysoké procento dětí. Porovnáme-li počty dětí v předškolním vzdělávání s populací 3–5letých, tedy počtem dětí, pro které je tento druh vzdělávání určen, činí tento podíl více než 100 %. Překročení této hranice je způsobeno především tím, že mateřské školy navštěvuje více než pětina šestiletých dětí a navštěvují je i děti mladší tří let (to je možné pouze za určitých podmínek). Děti starší šesti let mají odklad povinné školní docházky. Ve skutečnosti navštěvuje mateřské školy 84,9 % dětí ve věku 3–5 let včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tabulka 2. Předškolní vzdělávání - děti v předškolním vzdělávání, podíl na populaci 3-5letých dětí ve školním roce 2003/04 až 2008/09

	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Předškolní vzdělávání celkem	288 688	288 446	284 034	287 434	293 383	303 899
Podíl dětí v předškolním vzdělávání K populaci 3-5letých	108,1%	107,1%	103,5%	103,0%	102,5%	102,4%
Mateřské školy	286 340	286 230	282 183	285 419	291 194	301 620
Podíl na populaci 3-5letých	107,2%	106,3%	102,8%	102,3%	101,7%	101,7%
Přípravný stupeň základní školy speciální	705	657	410	302	260	251
Přípravné třídy pro děti se sociálním zaměřením	1 643	1 559	1 441	1 713	1 929	2 028

Zdroj: databáze ÚIV, ČSÚ

Poznámka: ve školním roce 2003/04 a 2004/05 včetně MŠ při zdravotnických zařízeních

V celém sledovaném období bylo nejvíce mateřských škol malých, spadajících do kategorie do 100 žáků (84,0 % škol); dokonce více než polovina mateřských škol má zapsáno méně než 50 dětí (57,7 % škol). Je to způsobeno především regionálním charakterem mateřských škol. Ve sledovaném období se zvýšil průměrný počet dětí na jednu školu z 56,5 dítěte v roce 2003/04 na 62,7 dítěte

v roce 2008/09. Tento stav je i důsledkem postupného slučování mateřských škol. Zároveň se zvýšil počet škol, které navštěvuje více než 150 dětí.

Počty dětí v mateřských školách v letech 2003/04 až 2008/09 se pohybovaly mezi 282 tis. a 301 tis. V roce 2008/09 to bylo 301,6 tis. dětí. V prvních letech sledovaného období klesal podíl dětí v mateřských školách na věkové populaci, v současné době stagnuje. Podíl tříletých dětí, které navštěvovaly mateřskou školu v letech 2003/04 až 2008/09, klesal z 80,0 % na 76,5 %. V roce 2008/09 navštěvovalo mateřské školy zhruba 89,4 % všech čtyřletých a 92,8 % pětiletých dětí. Spolu se stoupající tendencí rodičů posunout nástup dětí do základní školy, stoupal v minulosti podíl šestiletých dětí, které stále zůstávají v mateřské škole i po dovršení věku vhodného pro nástup do základní školy. Ve sledovaném období je situace již stabilizovaná a podíl dětí v tomto věku nepřesáhl 25 % (v roce 2003/04 to bylo 25 %, v roce 2008/09 je podíl pouze 21,0 % šestiletých dětí).

Počet tříd za první dva roky sledovaného období stoupá. Pak počet tříd klesl a ve školním roce 2007/08 se dostal na úroveň roku 2005/06. V roce 2008/09 počet tříd vzrostl na 13 035. Průměrný počet dětí na jednu třídu mírně roste (22,4 dítěte v roce 2003/04 a 23,1 dítěte v roce 2008/09).

Pokud porovnáme počty mateřských škol podle zřizovatele, jednoznačně převažuje sektor veřejný před sektorem soukromým a církevním. Konkrétně porovnáme-li období 2008/09, zřizoval veřejný sektor 4 702 mateřských škol, zatímco soukromý sektor 82 mateřských škol a církevní 25 škol.

Pokud však srovnáme počty zřizovaných škol za jednotlivá období, má veřejný sektor tendenci spíše sestupnou a soukromý vzestupnou. Konkrétně ve veřejném sektoru bylo zřizováno v období 2003/04 celkem 4 973 mateřských škol a v období 2008/09 pak 4 702. Což je o 271 škol méně. V soukromém sektoru pak ve stejných obdobích byly počty 74 a 82 škol, tedy o 8 více. Církevních školek za stejné období přibylo celkem 5.

Tabulka 3. Mateřské školy podle zřizovatele

Zřizovatel		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	
		¹⁾	¹⁾					
		Školy²⁾						
Celkem		5 067	4 994	4 834	4 815	4 808	4 809	
v tom	veřejný	4 973	4 899	4 741	4 720	4 706	4 702	
	v tom	MŠ MT	8	7	8	8	8	8
		obec	4 794	4 726	4 654	4 631	4 617	4 613
		kraj	171	166	79	81	81	81
		jiný resor t	–	–	–	–	–	–
	soukromý	74	75	72	73	77	82	
	církev	20	30	21	22	25	25	
		Třídy						
Celkem		12 797	12 689	12 409	12 494	12 698	13 035	
v tom	veřejný	12 590	12 477	12 205	12 288	12 474	12 797	
	v tom	MŠ MT	14	14	16	15	16	18
		obec	12 145	12 045	11 954	12 041	12 219	12 542
		kraj	431	418	235	232	239	237
		jiný resor t	–	–	–	–	–	–
	soukromý	170	175	164	164	174	187	
	církev	37	37	40	42	50	51	
		Děti						
Celkem		286 340	286 230	282 183	285 419	291 194	301 620	
v tom	veřejný	282 309	282 187	278 176	281 377	287 059	297 069	
	v tom	MŠ MT	98	101	123	118	113	142
		obec	277 671	277 664	275 580	278 795	284 495	294 441
		kraj	4 540	4 422	2 473	2 464	2 451	2 486
		jiný resor t	–	–	–	–	–	–
	soukromý	3 310	3 303	3 238	3 194	3 226	3 615	
	církev	721	740	769	848	909	936	

Zdroj: databáze ÚIV, ČSÚ

Pokud se zaměříme na komparaci počtu dětí navštěvujících mateřské školy podle území, neprojeví se na první pohled nic zajímavého. Počty dětí v podstatě kopírují velikosti území a počty obyvatelstva tamtéž.

Pohled druhý je mnohem zajímavější, jedná se o porovnání počtu dětí v jednotlivých územích za sledovaná období. Zde oproti běžnému průměru do popředí vystupuje kraj středočeský, kde je nárůst počtu dětí daleko masivnější. Jako příklad můžeme vzít dvě území, která měla v období 2003/04 zhruba stejné počty. Tedy kraj středočeský a severozápad, zatímco severozápad měl až do období 2008/09 nárůst 751 dětí, u středočeského kraje se jednalo o 4 126 dětí²⁰.

---

²⁰ Český statistický úřad. *Dlouhodobý vývoj předškolního vzdělávání v České republice*. [online]. 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/3310-08>>.

Tabulka 4. Mateřské školy podle území

Území		2003/04 1)	2004/0 5 1)	2005/0 6	2006/0 7	2007/0 8	2008/0 9
Česká republika	CZ0	286 340	286 230	282 183	285 419	291 194	301 620
Praha	CZ01	28 255	28 731	28 497	29 052	29 859	31 308
Hlavní město Praha	CZ010	28 255	28 731	28 497	29 052	29 859	31 308
Střední Čechy	CZ02	31 217	31 463	31 738	32 673	33 818	35 343
Středočeský kraj	CZ020	31 217	31 463	31 738	32 673	33 818	35 343
Jihozápad	CZ03	34 010	33 930	33 315	33 697	34 248	35 643
Jihočeský kraj	CZ031	18 851	18 891	18 317	18 574	18 926	19 658
Plzeňský kraj	CZ032	15 159	15 039	14 998	15 123	15 322	15 985
Severozápad	CZ04	31 084	30 857	30 295	30 680	31 045	31 835
Karlovarský kraj	CZ041	8 336	8 302	8 079	8 151	8 164	8 346
Ústecký kraj	CZ042	22 748	22 555	22 216	22 529	22 881	23 489
Severovýchod	CZ05	44 031	44 223	43 722	43 780	44 737	46 293
Liberecký kraj	CZ051	12 660	12 723	12 563	12 601	12 878	13 406
Královéhradecký kraj	CZ052	16 027	16 243	15 924	15 856	16 310	16 813
Pardubický kraj	CZ053	15 344	15 257	15 235	15 323	15 549	16 074
Jihovýchod	CZ06	47 224	46 736	45 758	46 188	47 116	48 608
Vysočina	CZ063	15 445	15 342	14 743	14 722	14 946	15 427
Jihomoravský kraj	CZ064	31 779	31 394	31 015	31 466	32 170	33 181
Střední Morava	CZ07	35 755	35 822	35 229	35 452	35 885	36 991
Olomoucký kraj	CZ071	18 883	18 965	18 637	18 720	19 036	19 594
Zlínský kraj	CZ072	16 872	16 857	16 592	16 732	16 849	17 397
Moravskoslezsko	CZ08	34 764	34 468	33 629	33 897	34 486	35 599
Moravskoslezský kraj	CZ080	34 764	34 468	33 629	33 897	34 486	35 599

Zdroj: databáze ÚIV, ČSÚ

Poznámka: ve školním roce 2003/04 a 2004/05 včetně škol při zdravotnických zařízeních. Do školního roku 2004/05 jsou školy započteny podle počtu jednotlivých pracovišť, od školního roku 2005/06 je uveden počet škol bez ohledu na počet jejich pracovišť.

5 Prognózy, statistiky

5.1 Projekce obyvatelstva Českého statistického úřadu

Mezi asi nejzajímavější projekce obyvatelstva České republiky patří projekce vypracovaná Českým statistickým úřadem závěrem roku 2003.

Posunutí tradičního dvouletého cyklu a zpracování populačních projekcí, ke kterému bylo přistoupeno v roce 1993 v reakci na prudké změny v demografickém chování, bylo důsledkem konání sčítání lidu v roce 2001, resp. čekání na jeho definitivní výsledky. Projekce tak vychází z konečných výsledků sčítání lidu. Při tomto cenzu byli poprvé do celkového počtu obyvatel kromě osob s trvalým pobytem na území České republiky zahrnuti také cizinci s dlouhodobým pobytem (tj. s přechodným pobytem na základě víza nad 90 dnů podle zákona č. 326/1999) a cizinci s azylem. Počet obyvatel tak není přímo srovnatelný s předchozími roky.

Očekávaný počet obyvatel a jeho věkové složení bylo zpracováno v tradičních třech variantách: nízké, střední a vysoké. Pro pracovní účely byla spočtena ještě střední varianta bez uvažování vlivu zahraniční migrace. Název variant zároveň odráží rozdíly v předpokládaném vývoji jednotlivých složek populačního vývoje. Znamená to, že v nízké variantě bylo zakomponováno nejméně očekávané zvýšení úrovně plodnosti, nejméně výrazné zlepšení úmrtnosti a nejnižší zisk zahraničních migrací. Pro vysokou variantu to pak platilo přesně obráceně.

Základním vstupem této projekce byly počty obyvatel České republiky k 31.12.2002, oproti projekci z roku 1999 byl prodloužen horizont o dvacet let, tedy na rok 2050.

Cílem této projekce bylo mimo jiné nastínit směr budoucího populačního vývoje. Východiska projekce vycházela především z analýzy dlouhodobějších trendů demografického chování populace České republiky a ostatních evropských států.

Jedním z výstupů této projekce byl i očekávaný vývoj plodnosti. Prudký pokles počtu narozených dětí a úrovně plodnosti, který nastal v první polovině

devadesátých let, byl jednou z nejvýraznějších změn reprodukčního chování obyvatelstva ČR po roce 1989. V dalších letech roční počty živě narozených stagnovaly na úrovni okolo 90 tisíc a spolu s vysokými počty žen ve věku nejvyšší plodnosti (ženy narozené v 70. letech) to znamenalo úhrnnou plodnost (počet živě narozených dětí připadající na jednu ženu ve věku 15-49 let) na úrovni 1,13 až 1,17 dítěte. Tato hodnota patřila mezi nejnižší v Evropě, přičemž ještě v 80. letech patřila ČR mezi země s vysokou úrovní plodnosti. Zároveň byl pro populace východoevropských zemí charakteristický nižší průměrný věk pro narození dítěte (ve vazbě na časný věk při vstupu do manželství). Od devadesátých let dochází k posunu rození dětí do vyššího věku - snižuje se intenzita plodnosti žen do věku 25 let, nárůst u žen starších je zatím poměrně malý.

Úhrnná plodnost v evropských zemích vypadá dle této prognózy následovně.

Nejnižší úroveň: Ukrajina	1,10 dítěte
<u>Česko</u>	1,17 dítěte
Slovensko	1,19 dítěte
Slovinsko	1,21 dítěte
Moldavsko	1,21 dítěte
Bulharsko	1,21 dítěte
Bělorusko	1,22 dítěte
Bosna a Hercegovina	1,23 dítěte
Itálie	1,23 dítěte
Polsko	1,24 dítěte

Nejvyšší úroveň: Irsko	2,0 dítěte
Island	1,93 dítěte
Francie	1,89 dítěte
Makedonie	1,77 dítěte
Norsko	1,75 dítěte
Nizozemsko	1,73 dítěte
Dánsko	1,72 dítěte
Finsko	1,72 dítěte
Srbsko a Černá Hora	1,71 dítěte
Švédsko	1,65 dítěte

Základní úvaha o dalším vývoji plodnosti tak vycházela z trendu započatého v roce 1999, a sice, že nejnižší úroveň bylo již dosaženo. Druhým předpokladem bylo přibližování se úrovni a zejména struktuře plodnosti podle věku ženy západoevropským zemím.

Ve všech třech variantách tak bylo uvažováno s dalším postupným zvyšováním intenzity plodnosti, jednotlivé varianty se přirozeně lišily cílovou výší úhrnné plodnosti. Kromě předpokladu vzestupu plodnosti mají všechny varianty společně také to, že se zvyšováním intenzity plodnosti je počítáno přibližně do roku 2030, poté je očekávána již v zásadě její stabilizace.

Nízká varianta s postupným navýšením úhrnné plodnosti na úroveň 1,38. Té by mělo být dosaženo právě okolo roku 2030, poté je prognózován již jen malý vzestup na hodnotu 1,42 v roce 2050. Střední varianta projekce počítala s dosažením plodnosti 1,62 dítěte připadajícího na jednu ženu reprodukčního věku, vysoká s hodnotou 1,77.

V roce 2010 tyto hodnoty dosahují u nízké varianty 1,31 dítěte připadajícího na jednu ženu reprodukčního věku, střední projekce předpokládá hodnotu 1,45 a vysoká 1,55²¹.

5.2 Porovnání projekce s daty Českého statistického úřadu

Zajímavé je srovnání této projekce s daty Českého statistického úřadu srovnávající porodnost až do roku 2008.

Počet narozených dětí opravdu roste nepřetržitě od roku 2002 a úroveň úhrnné plodnosti v roce 2008 dosáhla 1,50 živě narozených dětí na jednu ženu.

V roce 2009 se v České republice živě narodilo 118,3 tisíce dětí, o 1,2 tisíce méně v předchozím roce. Současná vlna zvýšené porodnosti tak zřejmě dosáhla svého vrcholu v roce 2008. Od minima z roku 1999 nepřetržitě rostoucí úroveň plodnosti v loňském roce stagnovala, resp. se nepatrně snížila: průměrný počet dětí narozených jedné ženě klesl z 1,50 na 1,49²².

---

²¹ Český statistický úřad. *Populační prognóza ČR do r. 2050*. [online]. 2004. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4025-04>>.

²² Český statistický úřad. *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2008*. [online]. 2009. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4007-09-v_roce_2008>.

5.3 Demografická projekce vysoké školy ekonomické

“Alarmující čísla vycházejí podle ministerstva z demografické projekce, kterou vypracovala Vysoká škola ekonomická. Nikoli Český statistický úřad (ČSÚ). Ten se podle úředníků školství ve svých prognózách zmýlil. Tvrdí to dokument Projekce výkonů vzdělávací soustavy do roku 2020. Projednala ho 13. porada vedení resortu školství. Určen je výhradně pro interní použití pracovníky ministerstva. „Výsledky doporučujeme nepublikovat veřejně,“ uvádí se ve zprávě, kterou předložila poradě vedení spolu s dokumentem Eva Bartoňová (ODS), první náměstkyně ministra Lišky (SZ).

Školství: statistický úřad se zmýlil.

„Prognóza ČSÚ z roku 2003, která se v posledních letech používala, poměrně silně podhodnocuje počty narozených dětí v letech 2004 až 2007,“ kritizují úředníci školství analýzu statistického úřadu.

Dodávají, že není pro současné prognózování nejvhodnější. „Nová oficiální projekce nebyla na ČSÚ vytvořena,“ vysvětlují dále a poukazují, že u roku 2007 se statistický úřad zmýlil o 17 200 dětí proti skutečně narozeným. „Protože prognóza nevyhovuje, rozhodli jsme se pro srovnání použít i demografickou prognózu Vysoké školy ekonomické, která byla zpracována v roce 2007,“ uvádějí dále úředníci s tím, že dokument nenabízí řešení stavu, ale je určen pro pracovníky ministerstva jako podklad k diskuzi o budoucím směřování vzdělávací politiky“²³.

---

²³ Novinky CZ. *Nápor na školky povolí až za dvanáct let*. [online]. 2008 . Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/138287-napor-na-skolky-povoli-az-za-dvanact-let.html>>.

6 Zvolený mikroregion

Zvolený mikroregion přímo navazuje na jižní okraj Prahy a celý leží na silnici číslo 102, která přímo obkresluje řeku Vltavu po její levé straně. Je to hlavní jižní spojnice z tohoto směru na hlavní město Prahu a využívají ji i veškeré autobusové spoje. Ze směru od Prahy daný mikroregion tvoří obec Měchenice, městys Davle, městys Štěchovice a obec Slapy.

6.1 Davle

Davle leží na soutoku řek Vltavy a Sázavy 20 km jižně od Prahy. Svoji polohou je startovním, případně cílovým místem pro turistické výlety. V rekreačním období se počet obyvatel obce několikanásobně zvyšuje přítomností rekreatantů, buď pravidelných (majitelů chat v Davli a okolí), či projíždějících, kteří využívají místních služeb. Pro okolní obce plní Davle funkci přirozeného centra.

První zmínka o obci Davle je spojována se založením benediktinského kláštera sv. Jana Křtitele, který založil v r. 999 na ostrově při soutoku Sázavy a Vltavy český kníže Boleslav II. Přestože je obec pravděpodobně staršího původu než klášter, ke kterému náležela jako jedna z 31 osad a vsí, bere se rok 999 za rok, kdy lze poprvé historicky prokázat její existenci. V bule papeže Klimenta V. z roku 1310 se o Davli hovoří jako o městysu. Davle byla zřejmě středověkou "střediskovou obcí" s náležitostmi, jakými byly znak a trhové právo. Význam vyplynul přirozeně z polohy místa u důležitých vodních cest, podle kterých vedly i stezky pozemní. V současné době má 1 320 obyvatel²⁴.

6.2 Štěchovice

Obec Štěchovice, druhdy královské horní městečko, po první světové válce nejpopulárnější povltavské letovisko, ležící uprostřed Čech, 30 kilometrů jižně od Prahy, tvoří vstupní bránu do překrásné „divokoromantické“, jak bývalo uvedeno na jízdenkách parníků, krajiny povltavské. K nejnavštěvovanějším místům patřily Svatojánské proudy, lesnatá krajina u Slap a údolí Kocáby. Katastrální plocha včetně osady Třeбенice a Masečina je 14,28 km², z nichž

---

²⁴ Městys Davle. *Vítejte na oficiálních stránkách městyse Davle*. [online]. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.obecdavle.cz/>>.

převážnou část tvoří lesy a vody. Po ustavení politických obcí v roce 1850 byl ke Štěchovicím připojen také Masečín, který se v roce 1906 osamostatnil a znova k obci připojil v roce 1980. Při úpravě v roce 1968 byla do Štěchovic vrácena část Zadní Konce, kterou v 19. století připojil tehdejší majitel slapského panství k obci Slapy. Prý, aby se tam zvýšením počtu obyvatel mohly konat „jarmarky“. Koncem devatenáctého století byly Štěchovice mezi osmi městy okresu zbraslavského významnou obcí, dokonce větší, než Radotín nebo Modřany. Avšak s rozvojem průmyslu, výstavbou železnic a množstvím stavebních pozemků vyrůstaly hlavně obce kolem Berounky a obce v širším údolí vltavském. Štěchovice, stíněné mezi stráněmi na soutoku Kocáby s Vltavou, postrádají těchto výhod, stagnovaly. V současné době má obec Štěchovice 1 600 obyvatel²⁵.

6.3 Slapy

Obec Slapy, která leží 33 km jižně od Prahy, se rozkládá v nadmořské výšce asi 350 m a je vzdálena 3 km od Vltavy. Slapy leží doslova nad Vltavou, i když dnes již ne tak vysoko, jako tomu bylo před postavením Slapské přehrady. Celá oblast Slap je součástí Středočeské pahorkatiny. Nejstarší nepochybná zmínka o Slapech je z 10. srpna roku 1292, kdy český král Václav II. zakládal klášter zbraslavský a v listině vypočítával řadu vesnic. V současné době má obec Slapy 730 obyvatel²⁶.

6.4 Měchenice

Měchenice leží na levém břehu Vltavy, 5 km od jižní hranice hl. m. Prahy, dva km pod soutokem Sázavy s Vltavou. Obec patří mezi nejstarší sídla v Čechách - v roce 1999 oslavila 1000 let od první zmínky o své existenci - Boleslav II. daroval v roce 999 tehdejší osadu Ostrovskému klášteru. Ve středověku obec měnila vlastníky, do poloviny 20. století měla status osady a od roku 1960 je samostatnou obcí. Podle návrhu měchenického občana Jiřího Diviše udělil obci

---

²⁵ Štěchovice-info. *Základní informace*. [online]. Zdroj: Brožura 800 let obce Štěchovice. Dostupné z WWW: <http://www.stechovice.info/%C5%A1t%C4%9Bcho/06_O_OBCI/Zakladni_informace/zakl_info.htm>.

²⁶ Slapy nad Vltavou. *Historie Slap*. [online].2010. Dostupné z WWW: <http://www.slapynadvltavou.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=3&id=37&Itemid=126>.

znak a prapor předseda PS ČR 18. 6. 1998. V modrém štítě nad stříbrnou patou s modrým břevnem stříbrný klín s černým plamenným křídlem (červené plamenky), provázený vpravo zlatým tlapatým křížem a vlevo zlatým sluncem.

Vzhledem k tomu, že leží v romantickém údolí Vltavy a díky blízkosti hlavního města, má charakter vilové čtvrti na periferii Prahy. Není zde ani kostel, ani škola, obec nemá náves. Převážnou část zastavěné plochy zaujímají zahrady s vilkami a rodinnými domky, dále je na katastru obce 130 rekreačních chat, majitelé jsou převážně obyvatelé Prahy.

Většina domů i chat byla postavena po I. světové válce (původně měla obec pouze kolem 20 popisných čísel). Nejrychlejší - automobilová doprava trvá do centra přibližně dvacet minut, autobusové spoje jezdí většinou v menších než hodinových intervalech, vlakové každé dvě hodiny. V létě je i možnost využít jízdy parníkem po Vltavě. V současné době má obec Měchenice cca 680 obyvatel a osmičlenné zastupitelstvo²⁷.

---

²⁷ Měchenice. *Historie obce*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <http://www.mechenice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=4>.

7 Vznik a historie mateřských škol v daném regionu

V současné době jsou v daném regionu v provozu tři mateřské školy. Jedná se o mateřské školy v Davli, Štěchovicích a ve Slapech. V Měchenicích v současné době mateřská škola není.

7.1 Mateřská škola Davle

„Mateřská škola v Davli byla zřízena výnosem zemské školní rady ze dne 24. 8. 1940, čís.I - 1872/1 až 1940.

Od počátku asi až do roku 1950 byla mateřská škola spojena správou se školou obecnou, která poskytla třídu s několika školními lavicemi, sbírkou po domech se opatřilo trochu starších hraček a za 200,- Kč se koupily nejnütnější pomůcky.

Ve školním roce 1941/42 se musela mateřská škola nastěhovati do školní kuchyně, malé, temné a studené, její místnost potřebovala škola obecná, která byla nucena svoje dvě třídy uvolnit pro děti německé.

Školní rok 1942/43 byl krátký. Na davelské děti přišla pohroma: začátkem ledna 1943 obsadilo německé vojsko školní budovu. Pro děti obecné a měšťanské školy se opatřily tzv. náhradní místnosti, tj. hostinské lokály, kam byly přeneseny školní lavice. Pro mateřskou školu se však nenašlo ani nouzové umístění a musela zůstat zavřena nejen do konce školního roku, ale i celý příští školní rok 1943/44.

V roce 1944/45 se podařilo umístit mateřskou školu v Davli II - Měchenicích v restauraci " Na zámečku ".

Ve školním roce 1945/46 je mateřská škola opět ve školní budově, ale dostala vhodnější místnost, nesousedí nyní se žádnou učebnou. Mateřská škola zůstává stále v budově školy, až do roku 1951. Koncem února 1950 byla zřízena oddělená šatna od učebny na zkoušku. Od 1. června 1950 byl v mateřské škole zřízen celodenní provoz, zatím jen s částečným stravováním. Mateřské škole přibyla nová síla, jest jí pěstounka paní Božena Zedková. Od 4. září 1950 bylo zavedeno úplné stravování některých dětí, které zůstávají v celodenní péči od 7-17 hod..

Stěhování mateřské školy U Michlovských: 15. srpna byla přestěhována mateřská škola do jiné školní budovy. Krásná vila u Vltavy, 2 místnosti ve zvýšeném přízemí jsou poněkud malé, ale čisté a slunné.

1951/1952 nový školní rok na doporučení OŠI s. R. Fraňka byl slavnostně zahájen 1. září v zahradě, za účasti dětí i rodičů Po krátkém přivítání byly děti pohoštěny

čajem a cukrovím. 2. září 1951 byly brigádně přestěhovány skříně do nové školní budovy. S. Ciglbauerová vykonala toho dne všechny přípravné práce, aby v pondělí 3. září započal již normální celodenní provoz na mateřské škole. 5. září 1951 mateřská škola v nové školní budově dostala i novou školnici. Jest jí s. Růžena Boušková, je velice pracovitá a děti má ráda. Je matkou tří hochů, z nichž nejstaršímu je 8 roků a dva hoši, dvojčátka jsou 5 roků staří. S. Boušková se zavazuje, že bude všechny práce vykonávat sama, takže odpadnou dobrovolné pracovní brigády maminek.

Stěhování mateřské školy 1972 do vily na Sázavě. Mateřská škola byla umístěna v soukromé vilce, protože mohlo být přijato jen 18 dětí, zakoupil MNV vilu větší a adaptoval ji pro mateřskou školu. Na úpravě pracovali brigádníci, většinou rodiče dětí. Škola se měla stěhovat do nové budovy v roce 1971-72, ale ke stěhování došlo až 28. srpna 1972 těsně před začátkem školního roku. Nová budova je pěkná, krásná zahrada, vše se jen leskne. MNV vybavil třídu novým nábytkem, záclonami, zaměstnávacím materiálem pro děti, na zahradě zřídil pískoviště, nechal zasadit průlezku a houpačku. V budově je také školní kuchyně.

V březnu 1973 k MDŽ byla znovuotevřena 2. třída MŠ v bývalých prostorách školy. Tím má škola 2 třídy ve 2 různých vilkách na obou březích Vltavy, což činí jisté potíže při běhu školy. Školní kuchyně je v budově na Sázavě a jídlo se dováží do druhé třídy.

Ve školním roce 1975-76 se začíná s budováním druhé třídy v budově na Sázavě, která se slavnostně otevírá koncem srpna 1976 a od tohoto data je dvoutřídní mateřská škola umístěna v budově na Sázavě.

Pro osud školy je rozhodující rok 1991, kdy byla budova v restituci vrácena původnímu majiteli a v březnu roku 2001 se musí mateřská škola vystěhovat. Skončí tak dlouhá historie Mateřské školy v Davli, anebo se začne psát nová historie, ale to vše ukáže čas a zájem občanů.

Historie Mateřské školy v Davli pokračuje a dokonce pokračuje nadále v budově na Sázavě. Původní záměr, vybudovat nové prostory mateřské školy v budově Základní školy v Davli, se ukázal finančně značně náročný a ještě spojený s množstvím práce. Vzhledem k tomu, že se restituenti nemohli mezi sebou

dohodnout, přistoupili k prodeji majetku a obec Davle tak zakupuje uvedenou nemovitost. Od roku 2003 je školka trojtřídní²⁸.

7.2 Mateřská škola Štěchovice

Počátky péče o nejmenší obyvatele Štěchovic sahají do roku 1951, kdy byla zřízena v "Guttově" vile (později zde bylo zdravotní středisko) školka pro děti zaměstnaných matek. První pěstounkou se stala paní Bohuslava Broulíková. Do školky docházelo 20 dětí, byl zde celodenní provoz a o jídlo se starala paní Kateřina Červenková z Brunšova. Rodiče museli donést potravinové lístky na každý den. Později byla školka umístěna na štěchovickou faru, ke hrám při pobytu venku sloužila výborně vybavená zahrada Pod strání (nyní v užívání spolku Vltavan). V roce 1979 bylo dokončena v rámci Akce Z stavba nové trojtřídní mateřské školy v původním ovocném sadu sousedícím se základní školou. Kapacita nové mateřské školy byla 105 dětí a za několik let byla zcela zaplněna. V době snížené porodnosti byla jedna část objektu využívána Základní školou jako učebna. V létě 2002 započala celková rekonstrukce kuchyně s jídelnou, leč v srpnu téhož roku se mateřská školka ocitla téměř po střechu pod vodou. Ničivá povodeň zničila veškeré zařízení a vybavení, po opadnutí vody a vyklizení zůstala prázdná budova bez dveří a oken. V září 2003 byla díky státní dotaci a ohromné sponzorské pomoci slavnostně otevřena nově zrekonstruovaná mateřská škola s novou kuchyní a jídelnou (kapacita 300 jídel). V jídelně se stravují i děti ze základní školy. Mateřská škola nabízí též v rámci doplňkové činnosti odprodej obědů cizím strávníkům. Obě třídy mateřské školy jsou vybaveny novým zařízením a pomůckami. O 50 zapsaných dětí se stará kvalifikovaný personál, ředitelkou je paní Jaroslava Marková. Výborná spolupráce se zřizovatelem a rodiči dětí přispívá k vytvoření ideální atmosféry pro naplňování základních cílů předškolní výchovy. Mateřská škola Štěchovice je trojtřídní s kapacitou 64 žáků. Výjimkou schválenou městysem Štěchovice byla navýšena na počet 70 dětí. Děti jsou do tříd zařazeny podle věku. O děti pečují kolektiv 5 pedagogických pracovníků a školnice MŠ²⁹.

---

²⁸ Mateřská škola Davle. *Historie školy*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.ms Davle.cz/>>.

²⁹ Štěchovice-info. *Mateřská škola Štěchovice*. [online]. Zdroj: Brožura 800 let obce Štěchovice. Dostupné z WWW:

7.3 Mateřská škola Slapy

Mateřská školka Slapy vznikla v roce 2003 jako součást základní školy, která má v obci dlouholetou tradici. Již od roku 1669 se vyskytují v listinách zprávy o slapské škole o jejích učitelích. Od 19. století je již zachovaná školní kronika, která je vedena až po dnešní dobu. Charakteristickým znakem školy je rodinné prostředí, které spoluvytvářejí všichni zaměstnanci školy spolu s žáky, rodiči a veřejností. Mateřská škola má k dispozici dvě třídy. Každá třída má svou hernu, místnost pro jídlo a pracovní činnosti, umývárnu, toalety a šatnu³⁰.

<http://www.stechovice.info/%C5%A1t%C4%9Bcho/06_O_OBCI/Zakladni_informace/zakl_info.htm>.

³⁰ ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola*. . [online]. 2010 . Dostupné z WWW:

<http://zsamsslapy.unas.cz/charakteristika_ms_09.htm>.

8 Kritéria mateřských škol

8.1 Porovnání přijímacích kritérií

Každá obec každoročně vypisuje kritéria pro příjem dětí do jednotlivých mateřských škol. Na jejich základě jsou pak v případě většího zájmu přijímány děti. Kritéria jednotlivých obcí se liší, jsou různě obsáhlá a liší se i způsoby prokazování splnění těchto kritérií.

8.1.1 Obec Davle

Obec Davle rozlišuje trvalý pobyt v Davli a spádových obcích, věk dítěte, docházku dítěte a pracující či nepracující matky.

Obec Davle kritéria pro rok 2010/2011

Do mateřské školy budou přijímány děti ve věku od 3 do 6 let:

- 1) Děti předškolního věku s trvalým bydlištěm v Davli po celou dobu docházky.
- 2) Děti ve věku 3-5 let pracujících matek s trvalým bydlištěm v Davli po celou dobu docházky a s pravidelnou docházkou na celý den.
- 3) Děti ve věku 3-5 let nepracujících matek s trvalým bydlištěm v Davli po celou dobu docházky a s pravidelnou docházkou na celý den.
- 4) Děti předškolního věku s trvalým bydlištěm po celou dobu docházky ve spádových obcích.
- 5) Děti ve věku 3-5 let pracujících matek s trvalým bydlištěm po celou dobu docházky ve spádových obcích a s pravidelnou docházkou na celý den.
- 6) Děti ve věku 3-5 let nepracujících matek s trvalým bydlištěm ve spádových obcích po celou dobu docházky, ale s pravidelnou docházkou.
- 7) Děti s trvalým bydlištěm v Davli po celou dobu docházky ve věku 3-4 roky s docházkou na 4 hodiny dle Zákona o státní sociální podpoře, č.zák.117/95Sb. § 31 ve znění pozdějších předpisů, pokud na něj rodič pobírá rodičovský příspěvek.
- 8) Děti mladší 3 let s trvalým bydlištěm v Davli po celou dobu docházky.
- 9) Děti s trvalým bydlištěm ve spádových obcích po celou dobu docházky ve věku 3-4 roky s docházkou na 4 hodiny dle Zákona o státní sociální podpoře,

č. zák.117/95 Sb. § 31 ve znění pozdějších předpisů, pokud na něj rodič pobírá rodičovský příspěvek³¹.

8.1.2 Obec Štěchovice

Obec Štěchovice bere na zřetel trvalý pobyt zákonných zástupců a dětí věk dětí a pojem matka samoživitelka.

Obec Štěchovice - kritéria pro rok 2010/2011

Trvalý pobyt alespoň jednoho ze zákonných zástupců dítěte a přihlašovaného dítěte v městysi Štěchovice.

- 1) Děti v posledním roce před zahájením školní docházky.
- 2) Děti matek samoživitelek.
- 3) Děti od data narození 1.9.2005 a mladší - v případě, že bude nutné pro výběr dětí do MŠ určit pořadí, je vždy rozhodujícím kritériem datum narození dítěte počínaje datem narození 1.9.2005³².

8.1.3 Obec Slapy

Obec Slapy opět jako základní kritérium zohledňuje věk dítěte a místo trvalého pobytu dítěte, rozlišuje pojem pracující - nepracující matka a navíc se zde jako výběrové měřítko objevuje pojem matka pracující v obci Slapy.

Obec Slapy kritéria pro rok 2010/2011

- 1) Děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky s trvalým bydlištěm v obci Slapy.
- 2) Děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky ze spádových obcí.
- 3) Děti pracujících matek s trvalým bydlištěm v obci Slapy.
- 4) Děti pracujících matek s trvalým bydlištěm ve spádových obcích.
- 5) Děti matek pracujících v obci Slapy.
- 6) Děti nepracujících matek nebo matek na MD ze Slap.
- 7) Děti nepracujících matek nebo matek na MD ze spádových obcí³³.

---

³¹ Mateřská škola Davle. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/>>.

³² MŠ Štěchovice. *Aktuality*. [online].2010. Dostupné z WWW: <<http://msstechovice.cz/index.php?nid=4438&lid=CZ&oid=578639>>.

³³ ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola*. . [online]. 2010 . Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/zapis_ms_10.htm>.

8.2 Počty dětí v jednotlivých mateřských školách

8.2.1 Mateřská škola Davle

Kapacita mateřské školy je 68 dětí. Děti se v posledních letech nedělí podle věku, třídy jsou věkově smíšené. Škola je trojtřídní³⁴.

8.2.2 Mateřská škola Štěchovice

Kapacita mateřské školy je 64 dětí. Výjimkou schválenou městysem Štěchovice byla navýšena na počet 70 dětí. Děti jsou do tříd zařazeny podle věku. O děti pečuje kolektiv 5 pedagogických pracovníků a školnice MŠ. Škola je trojtřídní³⁵.

8.2.3 Mateřská škola Slapy

Kapacita mateřské školy je 43 dětí. Děti jsou rozděleny podle věku, jedna třída je předškolní. Škola je dvojtřídní³⁶.

Celkem tedy v současné době disponuje daný mikroregion 181 místy v mateřských školách.

8.3 Výsledky zápisů mateřských škol v předchozím období

Na veřejných internetových stránkách je možné najít jen jedny výsledky ze zápisů z předchozích období. Ty zveřejňuje obec Davle. Zde jsou konkrétní výsledky ze zápisu z roku 2008:

POŘADÍ ZÁPISU 2008 podle stanovených kritérií

Přijaté děti

1) Děti předškolního věku s trvalým bydlištěm v Davli

počet 0

2) Děti ve věku 3-5 let pracujících matek s trvalým bydlištěm v Davli

počet 11

---

³⁴ Mateřská škola Davle. *Základní informace o škole*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/zakladni-informace-o-kole>>.

³⁵ MŠ Štěchovice. *Úvod*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <<http://msstechovice.cz/index.php?nid=4438&lid=CZ&oid=569609>>.

ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/charakteristika_ms_09.htm>.

3) Děti ve věku 3-5 let nepracujících matek s trvalým bydlištěm v Davli, ale s pravidelnou docházkou na celý den.

počet 4

4) Děti předškolního věku s trvalým bydlištěm ve spádových obcích.

počet 1

5) Děti ve věku 3-5 let pracujících matek s trvalým bydlištěm ve spádových obcích.

počet 4

Nepřijaté děti

6) Děti ve věku 3-5 let pracujících matek s trvalým bydlištěm ve spádových obcích.

počet 5

7) Děti ve věku 3-5 let nepracujících matek s trvalým bydlištěm ve spádových obcích, ale s pravidelnou docházkou na celý den .

počet 7

8) Děti ve věku 3-5 let matek s trvalým bydlištěm ve nespádových obcích, ale s pravidelnou docházkou na celý den

počet 4

9) Děti ve věku 3-4 roky s docházkou na 4 hodiny dle Zákona o státní sociální podpoře, č. zák. 117/95 Sb. § 31 ve znění pozdějších předpisů, pokud na něj rodič pobírá rodičovský příspěvek.

a/ děti s trvalým bydlištěm v Davli

počet 0

b/ děti s trvalým bydlištěm ve spádových obcích.

počet 2

10) děti mladší 3 let.

počet 3

Výsledkem tedy je 20 dětí přijatých a 21 nepřijatých dětí. To je 50% úspěšnost³⁷.

---

³⁷ Městys Davle. *Výsledky zápisu MŠ 2008*. [online]. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.obecdavle.cz/aktuality-detail.php?id=37/>>.

8.4 Denní provoz mateřských škol

Pro běžný rodinný život je jedním z dalších důležitých parametrů po přijetí dítěte do mateřské školy její denní provoz. Pracovní doba se ve větších městech a jejich okolí postupně posouvá z brzkých ranních hodin a dnešním běžným standardem bývá počátek pracovní doby okolo osmé hodiny a déle. S tím samozřejmě souvisí i pozdější konec pracovní doby. Jak s tímto faktem pracují mateřské školy a berou jej vůbec na zřetel? Zde jsou data vybraných mateřských škol:

8.4.1 Mateřská škola Davle

Provoz MŠ je v době od 6,30 do 16,30 hodin³⁸.

8.4.2 Mateřská škola Štěchovice

Provoz MŠ je v době od 6,45 do 17,00 hodin³⁹.

8.4.3 Mateřská škola Slapy

Provoz MŠ vychází z potřeb a zájmu rodičů, je v době od 6,30 do 16,30 hodin⁴⁰.

---

³⁸ Mateřská škola Davle. *Základní informace o škole*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/zakladni-informace-o-kole>>.

³⁹ MŠ Štěchovice. *Úvod*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <<http://msstechovice.cz/index.php?nid=4438&lid=CZ&oid=569609>>.

⁴⁰ ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola, vnitřní řád*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/hlavni_nabidka_ms.htm>.

9 Mateřská centra a soukromé školky v daném regionu

V daném regionu působí dvě soukromá zařízení přizpůsobená dětem předškolního věku.

9.1 Clubík Měchenice

Clubík je především pro maminky na mateřské dovolené, které si potřebují zařídit důležité záležitosti a nemají hlídání pro své děti, nebo si prostě potřebují trochu odpočinout. Jeho kapacita je 13 dětí denně. Průměrná denní obsazenost je 11 dětí v průměru. Převládají děti ve věku 3-4 roky. Provozní doba je od pondělí do pátku od 8,00 do 16,00 hodin⁴¹.

9.2 Školička Mája Hradištko

Mája je školička rodinného typu pro děti od 3 do 6 let. Provozní doba je od pondělí do pátku od 8,00 do 12,00 hodin, ve středu je prodloužen provoz do 16,00 hodin. Děti si nosí svačinky s sebou. Jedná se tedy opět spíše o příležitostné hlídání pro maminky, které si potřebují něco vyřídit, odpočinout apod.

Pokud srovnáme cenu oproti běžné mateřské škole v těchto zařízeních je platba za běžný den tj. od 8,00 do 16,00 cca 400 Kč. Maminky, které by umisťovaly své děti denně, zaplatí za průměrný měsíc (20 dnů) celkem 8 000 Kč. V běžné mateřské škole je to pak měsíčně cca 700 Kč⁴².

Co se týče posouzení či porovnání kvality vzdělání a přípravy opatrovnic (tet, babiček) v těchto centrech, je naprosto srovnatelné s mateřskými školami zřizovanými státem⁴³.

---

⁴¹ Clubík Měchenice. *Informace*. [online]. 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.clubikmechenice.eu/informace/>>.

⁴² Školička Mája. [online]. 2009 [cit. 2009-07-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.skolicka-maja.cz/index.html>>.

⁴³ Viz. *Příloha č. 1*

10 Obce, financování předškolní výchovy a jejich rozvoj

10.1 Rozpočty obcí a financování mateřských škol

10.1.1 Obec Měchenice

Rozpočet obce 2009:

- příjmy 6.240.000,--
- výdaje 4.228.000,--
- výdaje na předškolní vzdělávání 100.000,-- (cca 2,4% celkových výdajů)⁴⁴.

10.1.2 Obec Davle

Návrh rozpočtu obce 2010:

- příjmy 13.797.000,--
- výdaje 12.369.000,--
- výdaje na předškolní vzdělávání 300.000,-- (cca 2,2% celkových výdajů)⁴⁵.

10.1.3 Obec Štěchovice

Rozpočet obce 2009:

- příjmy 20.043.860,--
- výdaje 24.561.760,--
- financování 4.517.900,--
- výdaje na předškolní vzdělávání 800.000,-- (cca 3,3% celkových výdajů)⁴⁶.

10.1.4 Slapy

Rozpočet obce 2009:

- příjmy 6.359.000,--
- výdaje 18.599.000,--
- výdaje na předškolní vzdělávání včetně školního vzdělávání (školka je spojena se školou) 327.000,--⁴⁷.

---

⁴⁴ Měchenice. *Rozpočet 2009*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <http://www.mechenice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=4>.

⁴⁵ Městys Davle. *Návrh rozpočtu 2010*. [online]. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.obecdavle.cz/>>.

⁴⁶ Štěchovice-info. *Rozpočet*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.stechovice.info/>>.

10.2 Další rozvoj předškolního vzdělávání

Další rozšíření mateřské školy předpokládá v současné době obec Davle. Ta podala žádost o dotaci na rozšíření mateřské školy. Celkově se zde jedná o celkovou investici cca 20 milionů Kč, která by byla z velké části financována právě z dotace a z části z vlastních zdrojů. Rozšíření by mělo navýšit současnou kapacitu o dalších 20 míst⁴⁸.

Další rozšíření mateřské školy Davle je v současné době v jednání. Počítá se s vybudováním detašovaného pracoviště v obci Měchenice. Jednání momentálně probíhají⁴⁹.

---

⁴⁷ Slapy nad Vltavou. *Rozpočet obce Slapy na rok 2009*. [online].2010. Dostupné z WWW: <http://www.slapynadvltavou.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=732>.

⁴⁸ Viz. Příloha č. 2

⁴⁹ Viz. Příloha č. 3

11 Diskuze

Cílem a zejména hlavním záměrem byla analýza, popis a zhodnocení historického vývoje předškolního vzdělávání a současného stavu, toho především na základě zvoleného mikroregionu. Stěžejní lokalitou pro popis současného stavu bylo území (mikroregion) cca 20 km jižně od Prahy.

Počátky vývoje předškolní výchovy jsou popsány od prvobytné společnosti přes historii Egyptu, Mezopotánie, Persie, Antické Řecko, Středověk, Ruskou pedagogiku až po vývoj na území Českých zemí od 18. století. Organizované předškolní vzdělávání má jistě kratší historii a vývoj než vzdělání klasické školské. Ač se se zmínkami o vzdělávání dětí ve věku od tří do šesti let napříč historií je možné setkat. Organizované předškolní vzdělávání má historii poměrně krátkou. Ke vzdělávání dětí v tomto věkovém období docházelo především v rámci rodiny. Na území Českých zemí pak dochází k podstatnému vývoji a řešení problematiky od konce 18. století a počátku 19. století. Přes veškeré snahy českého učitelstva se však nepodařilo ještě do Malého školského zákona (1922) předškolní výchovu zapracovat. Veškeré mateřské školy vznikající na našem území v tomto období tak zůstávají především v soukromé péči. Předškolní výchova byla zařazena do školského systému v roce 1948. V poválečném období prošla významným kvalitativním vývojem. Současný stav předškolního vzdělávání je ovlivňován zejména neustále vzrůstající porodností. Ačkoliv v posledních letech stoupá i počet mateřských škol je tempo jejich růstu podstatně pomalejší než tempo růstu porodnosti v České republice. Jedná se pak většinou o mateřské školy zřizované veřejným sektorem, sektor soukromý a církevní má u nás jen velmi malé zastoupení. Ve školním roce 2008/09 to byla cca 3%. Podle všeho pak za současným stavem zároveň stojí prognózy Českého statistického úřadu, které byly v porovnání se současnými daty značně podhodnoceny. Situace předškolního vzdělávání je popsána na základě zvoleného mikroregionu. Zvolený mikroregion přímo navazuje na jižní okraj Prahy a celý leží na silnici číslo 102, která přímo obkresluje řeku Vltavu po její levé straně. Je to hlavní jižní spojnice z tohoto směru na hlavní město Prahu a využívají ji i veškeré autobusové spoje. Ze směru od Prahy daný mikroregion tvoří obec Měchenice, městys Davle, městys Štěchovice a obec Slapy. Daný mikroregion v současných letech zažívá stejně

jako ostatní okolí velkých měst velký stavební rozmach a s tím samozřejmě i podstatný nárůst obyvatelstva.

Rozšiřování či budování mateřských škol se obce snaží řešit, pokud je to v jejich silách. I tak současný stav nestačí. Kapacity jsou zcela naplněné, výstavby nových rodinných domů či rekonstrukce stávajících v okolí velkých měst pokračují a celková porodnost stoupala až do roku 2008. Nedá se však konstatovat, že by chyba byla na straně obcí. Z běžného rozpočtu obcí nelze takto velké investice financovat a v současné chvíli není jisté, zda bude možné čerpat dotace právě na tyto investice.

Doporučuji založení svazku obcí, svazku obcí dle zákona č. 128/2000 Sb. jako pracovní a iniciativní skupinu na podporu a koordinaci prací při obnově a rozvoji regionu, který zajistí celoplošné zmapování problémů a nalezne nejvýhodnější způsob jejich odstranění. Pro čerpání dotací má pak svazek lepší podmínky a problém je řešen na větším území plošně.

Jednotlivé obce a mateřské školy mají možnost nastavit základní kritéria pro přijetí do mateřské školy. Základním kritériem všech obcí je v každém případě bydliště dítěte či zákonných zástupců. Vzhledem k finančním podmínkám obcí jako zřizovatelů, je tato podmínka celkem samozřejmá. Dalším měřítkem je věk dítěte, kdy nespornou přednost mají děti předškolního věku. Je také samozřejmou volbou obce upřednostnit děti, které budou navštěvovat mateřskou školu pravidelně a nikoli pouze na 3-4 hodiny, jak stanovuje výše citovaný zákon. Co se však týče kritérií a pojmu pracující-nepracující matka či matka samoživitelka, je celkem nasnadě, že tato kritéria jsou více či méně snadno zneužitelná.

Potvrzení o zaměstnání či zaměstnání manželky, kamarádky či známé na dva - tři měsíce není zase takový problém a matky samostatně výdělečně činné tento problém vyřeší také bez neshody.

V době, kdy jednou z prioritních položek pro chod mateřských škol jsou především finance, by se spíše dalo předpokládat, že samostatným kritériem budou nabídnuté sponzorské dary. Pokud by modernizace kuchyně, nové oplocení pozemku, nové vybavení šaten zvedlo šance či bodově posunulo dítě při posuzování o přijetí, mnoho rodičů by tuto možnost uvítalo. Tento finanční přínos zatím bohužel mateřské školy nijak nevyužívají.

Další kritérium, které se v současných podmínkách nijak neobjevuje, je například bodové zhodnocení sourozenců. Při větším počtu dětí v rodině se pak tedy může stát, že každé dítě bude umístěno do jiného zařízení, což znamená další komplikaci pro danou rodinu.

Proto doporučuji přehodnocení přijímací kritéria jednotlivých školek do průhledného bodového systému a jeho upravení dle návrhu.

Dalším problémem u mnoha mateřských škol je provoz mateřských škol. Ranní hodina mezi půl sedmou až sedmou hodinou je pro většinu rodičů přijatelná. U hodin odpoledních lze nejspíš polemizovat. Běžná pracovní doba v lokalitě, kde mnoho rodičů za prací dojíždí, je delší než byla před dvaceti lety. A zde se vývoj před dvaceti lety zastavil. Proto určitě může docházet ke každodenním problémům. Pokud nejsou k dispozici další opatrovníci (babičky, dědečci, starší sourozenci apod.), nastává u mnohých rodičů situace, kdy pracovní doba je rozhodujícím měřítkem při výběru zaměstnání.

Proto doporučuji upravit denní provoz mateřských škol a přizpůsobit jej dané aglomeraci a běžné pracovní době v daných lokalitách.

Je jisté, že předškolní vzdělávání prochází problematickým obdobím, kdy mnoho chyb vychází právě z ne právě včasného řešení, nebo nepřizpůsobení se vývoji.

Závěr

Rozvoji vzdělávání je ve světě, Evropě i České republice věnována významná pozornost nejen proto, že mu náleží klíčové místo mezi faktory stimulujícími ekonomický růst a konkurenceschopnost, ale i pro rozvoj individuality každého občana a sociální soudržnost. Předškolní vzdělávání je pak prvním setkáním téměř každého se vzdělávacím systémem.

Cílem předškolního vzdělávání je, aby děti, které je opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem k svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat. Zároveň děti schopné tvořivě přemýšlet a jednat, jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

A právě proto je předškolní vzdělávání jednou z významných a nedílných složek našeho vzdělávání.

Seznam použité literatury

Literární zdroje

1. BENEŠ, Z., PETRÁŇ, J. *České dějiny I.1.* vyd. Vydavatelství a nakladatelství Práce, s. r. o., 1997. 239 s. ISBN 80-208-0437-4.
2. ČAPKOVÁ, D. *Předškolní výchova v díle J. A. Komenského, jeho předchůdců a pokračovatelů.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1968. 273 s.
3. MEDYNSKIJ, J. N. *Dějiny pedagogiky.* 1. vyd. Praha: Dědictví Komenského, státní pedagogické nakladatelství, 1950. 636 s.
4. SINGULE, F. *Pedagogické směry 20. století v kapitalistických zemích.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. 335 s.
5. *Zákon č. 561/2004, Část druhá, Předškolní vzdělávání.*

Elektronické zdroje

1. Astride, *Vývoj školství v českých zemích*, [online]. 2005-2009. Dostupné na WWW: <<http://www.astride.estranky.cz/>>.
2. Clubík Měchenice. *Informace.* [online]. 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.clubikmechenice.eu/informace/>>.
3. Český statistický úřad. *Dlouhodobý vývoj předškolního vzdělávání v České republice.* [online]. 2008 [cit. 2008-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/3310-08>>.
4. Český statistický úřad. *Populační prognóza ČR do r. 2050.* [online]. 2004 [cit. 2004-06-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4025-04>>.
5. Český statistický úřad. *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2008.* [online]. 2009 [cit. 2009-09-11]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4007-09-v_roce_2008>.
6. Háj ve Slezsku, *Mateřská škola Háj ve Slezsku*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.maticeslezska.cz/>>.
7. Mateřská škola Davle. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/>>.
8. Mateřská škola Davle. *Historie školy.* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/>>.

9. Mateřská škola Davle. *Základní informace o škole*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/zakladni-informace-o-kole>>.
10. Mateřská škola Davle. *Základní informace o škole*. [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.msdavle.cz/zakladni-informace-o-kole>>.
11. Měchenice. *Historie obce*. [online]. 2010. Dostupné z WWW: <http://www.mechenice.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=4>.
12. Městys Davle. *Vítejte na oficiálních stránkách městyse Davle*. [online]. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.obecdavle.cz/>>.
13. Městys Davle. *Výsledky zápisu MŠ 2008*. [online]. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.obecdavle.cz/aktuality-detail.php?id=37/>>.
14. MŠ Štěchovice. *Aktuality*. [online].2010. Dostupné z WWW: <<http://msstechovice.cz/index.php?nid=4438&lid=CZ&oid=578639>>.
15. MŠ Štěchovice. *Úvod*. [online].2010. Dostupné z WWW: <<http://msstechovice.cz/index.php?nid=4438&lid=CZ&oid=569609>>.
16. Novinky CZ. *Nápor na školky povolí až za dvanáct let*. [online]. 2008 [cit. 2008-04-23]. Dostupné z WWW: <<http://www.novinky.cz/domaci/138287-napor-na-skolky-povoli-az-za-dvanact-let.html>>.
17. Slapy nad Vltavou. *Historie Slap*. [online].2010. Dostupné z WWW: <http://www.slapynadvltavou.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=3&id=37&Itemid=126>.
18. Slapy nad Vltavou. *Rozpočet obce Slapy na rok 2009*. [online].2010. Dostupné z WWW: <http://www.slapynadvltavou.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=732>.
19. Štěchovice-info. *Mateřská škola Štěchovice*. [online]. Zdroj: Brožura 800 let obce Štěchovice. Dostupné z WWW: <http://www.stechovice.info/%C5%A1t%C4%9Bcho/06_O_OBCI/Zakladni_informace/zakl_info.htm>.
20. Štěchovice-info. *Základní informace*. [online]. Zdroj: Brožura 800 let obce Štěchovice. Dostupné z WWW: <http://www.stechovice.info/%C5%A1t%C4%9Bcho/06_O_OBCI/Zakladni_informace/zakl_info.htm>.

21. VUP, *Rámcový vzdělávací program pro předškolní výchovu*, [online]. 2004. Dostupné na WWW:<http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf>.
22. ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola, vnitřní řád*. [online]. 2010 [cit. 2010-04-13]. Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/hlavni_nabidka_ms.htm>.
23. ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola*. . [online]. 2010 [cit. 2010-04-13]. Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/charakteristika_ms_09.htm>.
24. ZŠ a MŠ Slapy. *Mateřská škola*. . [online]. 2010 [cit. 2010-04-13]. Dostupné z WWW: <http://zsamsslapy.unas.cz/zapis_ms_10.htm>.

Příloha č. 3, Odkazy

1. Budišov nad Budišovkou, *Historie a současnost jeslí a mateřských škol v Budišově n. B.*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.budisov.eu/>>.
2. Církevní mateřská škola Radost, *O nás*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.cms-radost.cz/>>.
3. Háj ve Slezsku, *Mateřská škola Háj ve Slezsku*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.maticeslezska.cz/>>.
4. Jirny + Nové Jirny, *Mateřská škola*, [online]. 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.jirny.cz/>>.
5. Mateřská škola Albrechtická, *Historie pracoviště Bruntálská*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://ms.albrechticka.skolky.info/>>.
6. Mateřská škola Albrechtická, *Historie*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://ms.albrechticka.skolky.info/>>.
7. Mateřská škola Jablíčko Velké Přílepy, *Z historie*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.velke-prilepy.cz/>>.
8. Mateřská škola Jedovnice, *O nás*, [online]. 2009. Dostupné na WWW: <<http://www.msjedovnice.cz/>>.
9. Mateřská škola Jindřichův Hradec II, Růžová 39, *Historie školky*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.1msruzova.cz/>>.
10. Mateřská škola Kaštánek, *Historie*, [online]. 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.mskastanek.cz/>>.
11. Mateřská škola Moravská Chrastová, *Historie*, [online]. 2009. Dostupné na WWW: <<http://www.msmorchrastova.cz/>>.
12. Mateřská škola Polešovice, *Historie a charakteristika MŠ*, [online]. 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.mssolesovice.cz/>>.
13. Mateřská škola Slavonice, *Naše mateřská škola*, [online]. 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.msslavonice.cz/>>.
14. Mateřská škola Valentýnka, *Historie a současnost*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.msvalentynkahrebec.cz/>>.
15. Mateřská škola Velká Bíteš U stadionu, *Od počátku po dnešek*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.msbitest.cz/>>.
16. Mateřská škola Zlín, tř. Svobody 835, *Historie mateřské školy- kdo jsme*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.mssidlmal.info/>>.
17. Mateřská školka Sluníčko Žamberk, *Historie školky*, [online]. 2008. Dostupné na WWW: <<http://www.slunickove.estranky.cz/>>.
18. Město Vracov, *Mateřská škola Vracov*, 4.11.2009. Dostupné na: <<http://www.mestovracov.cz/>>.
19. MŠ Odolená Voda, *Základní informace*, [online]. Dostupné na: <<http://ms.albrechticka.skolky.info/>>.
20. MŠ Skřivánek, *Historie naší mateřské školy*, [online]. 2008. Dostupné na WWW: <<http://www.ms-skrivanek.cz/>>.
21. MŠ Šrámkova Brno, *Historie*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.msbrno.cz/>>.
22. Obec Bašť, *Mateřská školka Fialka, Bašť*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.obecbast.cz/>>.
23. Obec Jílovice, *Historie mateřské školy Jílovice výpis z kroniky*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.obecjilovice.cz/>>.

24. Obec Liberk, *Historie školky*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.obec-liberk.cz/>>.
25. Obec Obora, *Mateřská škola*, [online]. 2009. Dostupné na <http://www.obecobora.cz/>.
26. Obec Velké Březno, *Mateřská škola Velké Březno*, [online]. 2005. Dostupné na WWW: <<http://www.velke-brezno.cz/>>.
27. Ostrovačice, *Historie mateřské školy v Ostrovačicích*, [online]. 28. 8. 2003. Dostupné na WWW: <<http://www.ostrovacice.eu/>>.
28. Poděšín, *Školka 60. let*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.podesin.cz/>>.
29. Praha- Dolní Počernice, *Mateřská škola Duha*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.praha-dolnipocernice.cz/>>.
30. Praha Slivenec ZŠ a MŠ, *Historie mateřské školy ve Slivenci*, [online]. 2009. Dostupné na WWW: <<http://www.skolaslivenec.cz/>>.
31. Sedmíkraska Mateřská škola Benešov nad Černou, *O nás- historie*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.mssedmikraska.cz/>>.
32. Sluníčková mateřská škola Velké Němčice, *Více o školce*, 2010. Dostupné na: <<http://www.skolkanemcice.cz/>>.
33. Stránky obce Chotusice, *Mateřská škola Chotusice, Z Historie*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.chotusice.cz/>>.
34. Střelná, *Mateřská škola v Košťanech a ve Střelné*, [online]. 2009. Dostupné na WWW: < <http://www.strelna.estranky.cz/>>.
35. Sušice u Přerova, *Mateřská škola Sušice*, [online]. 2009. Dostupné na WWW: <<http://susice.mitranet.cz/>>.
36. Ústěk, *Mateřská škola*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.mesto-ustek.cz/>>.
37. Vavřinec, *Mateřská škola*, [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.vavrinec.cz/>>.
38. Veliš u Jičína, *Mateřská škola*, [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.velis.cz/>>.
39. Základní škola a mateřská škola Horní Bradlo, *Historie mateřské školy*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.zshornibradlo.cz/>>.
40. Základní škola a mateřská škola Krchleby, *Historie mateřské školy*, [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.zs-krchleby.net/>>.
41. Základní škola Ledčice, *Historie mateřské školy*, [online]. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.ledcice.cz/>>.
42. Základní škola Přáslavice, *Historie*, 2010. Dostupné na <http://www.zspraslavice.cz/>.
43. Zámorsk, Školství, *Mateřská škola Zámorsk*, [online]. 2010. Dostupné na WWW
44. ZŠ a MŠ Oty Pavla, *Z historie MŠ*, [online]. 2004. Dostupné na WWW: <<http://www.zsbustehrad.cz/>>.
45. ZŠ a MŠ, Korytná, *Historie školy*, [online]. 9.4.2010. Dostupné na WWW: <<http://www.zs-korytna.cz/>>.

ABSTRAKT

BUDILOVÁ, B. *Předškolní výchova a vzdělávání ve vybraném mikroregionu : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010. 56 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Darja Holátová, Ph.D.

Klíčová slova: předškolní vzdělávání, mateřská škola, mikroregion

Bakalářská práce se zabývá problematikou předškolního vzdělávání v České republice. Shrnuje historická fakta a popisuje současný stav na základě analýzy mikroregionu, který se nachází poblíž hlavního města Prahy. Práce je rozdělena do jedenácti základních kapitol. Bakalářská práce shrnuje historická fakta vzdělávání dětí ve věku od tří do šesti let, počátky mateřských škol na území České republiky, současné statistiky a prognózy a podrobněji analyzuje stav daného mikroregionu.

ABSTRACT

BUDILOVA, B. *Pre-school education and training in selected microregion : Bachelor thesis*. Ceske Budejovice : The College of European and Regional Studies , o.p.s., 2010. 56 p. Thesis Supervisor doc. Ing. Darja Holátová, Ph.D.

Keywords: preschool education, kindergarten, micro-region

The bachelor thesis considers pre-school education in the Czech Republic. Summarizes the historical facts and describes the current status of the micro-region, which is located near Prague, based on provided analysis. The thesis is divided into eleven chapters. Bachelor thesis summarizes the historical facts of education for children aged three to six years, the beginnings of establishing of kindergartens in the Czech Republic, the current statistics and forecasts, and analyzes in detail the current status of pre-school education in the selected micro-region.